

Abstrakt

HRA NA SAXOFON A JEJÍ MOŽNÁ ZDRAVOTNÍ RIZIKA

Cíle: Hlavním cílem této práce je poskytnout ucelený pohled na téma zdravotní problematiky související s hrou na saxofon. Cílem práce je zpracovat dostupné literární zdroje z oblasti metodiky hry na saxofon, jejich analýza a porovnání s dosavadními poznatky z medicínské oblasti. V průběhu práce nalézt odpověď na položené otázky a ověřit či vyvrátit platnost hypotéz. Na podkladě získaných dat a prokázaných principů se pokusit navrhnout vhodná doplnění do metodické řady výuky hry na saxofon či preventivně-kompenzační cvičení pro hráče na saxofon.

Metody: V této práci byla použita metoda literární rešerše (zpracování literárních pramenů) z dostupných českých a zahraničních zdrojů. Jako zdroje byly využity elektronické databáze Pubmed, Ebsco, Springer, Wiley, Science Direct, monografické publikace a odborné články v periodikách. Práce je rozdělena na do několika hlavních částí. V úvodní části uvádím základní přehled o zdravotních problémech instrumentálních hudebníků, metodických informací z česky tištěných škol hry na saxofon, cíle práce a metody řešení. V teoretické části se zaměřuji na metodiku hry na saxofon. Hlavní část je věnovaná možným zdravotním problémům vyplývajících ze hry. Poté následuje úvaha nad možnými důsledky působení váhy nástroje na držení těla, vztahem mezi posturálním a respiračním systémem při hře, nástinem možných praktických postupů a případnými návrhy dalších studií.

Výsledky: Na základě výsledků z uvedených studií je jasně patrné, že profesionální hudebníci se vzhledem ke specifčnosti a míře náročnosti druhu pohybové zátěže spjaté s hrou na konkrétní nástroje řadí mezi rizikové skupiny pro rozvoj neuromuskuloskeletálních poruch spojených s hrou, které jsou časté ve více jak u 50-ti % aktivních hudebníků. Dalšími zmiňovanými zdravotními problémy jsou poruchy neurologické, dermatologické,

oftalmologické, audiologické. Tyto poruchy jsou řazeny rovněž mezi pracovní onemocnění. Přímou v kontextu se saxofonem se literatura vyjadřuje o poruchách neuromuskuloskeletálních, riziku posturálních poruch, neurologických (nátisková dystonie a dystonie ruky) a dermatologických poruchách. Dále o poruchách zraku a sluchu a rizicích spojených se změnami intrathorakálního tlaku. Ve všech čtyřech dostupných česky psaných školách hry na saxofon o těchto poruchách nebyla zmínka nebo upozornění na ně. Zvýšení preventivní a edukační činnosti by mohlo být přínosné.

Závěr: Vzhledem k nízkému počtu studií zaměřených přímo na skupinu hráčů na saxofon nelze výsledky aplikovat se všeobecnou platností. Pro řešení této problematiky v rámci vědy je zapotřebí provést další studie.

Klíčová slova: hra na dechový hudební nástroj, saxofon, zdravotní problémy, pohybový aparát, neuromuskuloskeletální poruchy